

(مکتوب)

ڪربلا جو فوني منظر

هن رسالي ۾ خاص ڪري اسلامي پيڻن جي لاءِ گهڻا فائديمند مدني گل آهن

- ڪربلا جو تاراج ڦاٿو 4
مدني ماحول جي برڪت 6
نيڪيءَ جي دعوت جو ثواب 6
مبلغين جي لاءِ اهم هدايت 18
حيض ۽ نفاس واريءَ جي لاءِ اڻ مدني گل 22
8 مدني ڪم (اسلامي پيڻن جي لاءِ) 26

مكتبة المدینه
(دعوت اسلامي)

شيخ طريقت، امير اهل سنت، پاني دعوت اسلامي، حضرت علامه مولانا ابوال

محمد الياس عطار قادري رضوي
قامت بنگلہ
القسمتہ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 أَمَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ڪربلا جو خوني منظر

درود شريف جي فضيلت

هڪ شخص خواب ۾ خوفناڪ بلا ڏني، گهٻرائي ڪري
 پُڇيائين: تون ڪير آهين؟ بلا جواب ڏنو: مان تنهنجا بُرا عمل
 آهيان. پُڇيائين تو کان چوٽڪاري جي ڪهڙي صورت آهي؟
 جواب مليو: درود شريف جي گهٽائي.

(القول البديع ص 225 مؤسسة الريان بيروت)

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

ڪربلا جو خوني منظر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سَگِ مَدِينِهِ مُحَمَّدِ الْيَاسِ عَطَارِ قَادِرِي
 رَضْوِي عَفِي عَنْهُ جِي طَرْفَانِ مَدِينِي جِي دِيَوَانِي، مَنِي مَصْطَفِي
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِي مَسْتَانِي، مَبْلَغَهٗ دَعْوَتِ اِسْلَامِي⁽¹⁾..... جِي
 خَدْمَت ۾، مَدَنِي فِضَائِنِ جُونِ، نُوْرَ بَارِ هَوَائِنِ جُونِ، ۽ اَتَانِ جِي
 پَرِ كَيْفِ بَرَكْتِنِ سَانِ مَالَا مَالِ خَوْشْگُوَارِ سَلَامِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَلَى كُلِّ حَالٍ

(1) هڪ پريشان حال مبلغه اسلامي پيڻ جي لاءِ تسلي ۽ سندن جي معلوم ڪرڻ تي دعوتِ اسلامي جو مدني ڪر ڪرڻ جي طريقيڪار تي مشتمل هڪ زبردست رهنمائي ڪندڙ مڪتوب ضروري ترميم سان گڏ.....
 پيشڪش: مجلس مڪتوبات

فرمان مصطفيٰ ﷺ : جنهن مون تي هڪ پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏه
رحمتون موڪليندو آهي.

توهان جو لکيل مکتوب پنهنجي اندر عشق رسول
ﷺ جي چاشنيءَ سان مون بدڪار جي گناهگار هٿن ۾
آيو، مديني جي ميناچ سان تربتر مکتوب پڙهيو، اوهان دعوتِ
اسلامي جي لاءِ فڪرمند رهنديون آهيو ۽ ڪوشش به ڪنديون
آهيو، اهو ڄاڻي ڪري دل باغ باغ بلڪ باغ مدينه بڻجي وئي.
منهنجي مدني ڌيءَ! ماڻهن جي طعنن جي پرواهه نه
ڪريو، جيڪو به ستن تي هلڻ جي ڪوشش ڪندو آهي،
اڄڪلهه ان سان معاشره اڪثر انهيءَ قسم جو غير مهذب برتاءُ
ڪندو آهي. افسوس!

وه دور آيا ته ديوانه نبی کے لئے
ہر ایک ہاتھ میں پتھر دکھائی دیتا ہے

ڪربلا جا خوني منظر

جڏهن به ستن تي عمل يا ان جي خدمت جي ڪري
توهان تي ظلم ۽ ستم ٿئي ته ان وقت ڪربلا جي خوني منظر
جو تصور ڪنديون ڪريو. خاندانِ نبوت جو آخر ڏوهه ڪهڙو
هو؟ صرف اهو ئي جو اهي اسلام جي سربلندي چاهيندا هئا.
انهي مقدس ڏوهه جي سزا ۾ گلشن رسالت ﷺ جي
انهن ننڍڙن خوشبودار گلن کي ڪيتريقدر بي درديءَ سان پائمال
ڪيو ويو. آه! گلستانِ زهرا (رضي الله عنها) جون اهي مڪڙيون جيڪي

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي.

اجا ٿڙي ئي نه سگهيون انهن کي ڪيئن بي رحمي سان گهوڙن جي ٽاپن هيٺ چيپاڻيو ويو! ان وقت سيد الشهداء امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ تي ڇا گذريو هوندو جنهن وقت انهن جي جگر جا ٽڪرا ڪٽجي خاک ۽ رت ۾ ڪرندا ۽ تڙپندا هوندا!

آه! ننڍو علي اصغر

آه! ننڍو علي اصغر رضی اللہ تعالیٰ عنہ! هن مديني جي حقيقي مٽي جي اُجاري ٿڙيءَ تي جڏهن تير لڳو هوندو ۽ اهي سخت تڪليف سان پنهنجي بابا سائين رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي هنج ۾ تڙپيا هوندا ۽ پوءِ هٿن ۾ ئي دم ڏنو هوندو ته ان وقت بيبي فاطمه رضی اللہ تعالیٰ عنہا جي پياري فرزند، رسول الله ﷺ رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي ڏوهتي، سيدنا امامِ عالي مقام حضرت سيدنا امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ جي رنج ۽ غم جو ڇا عالم هوندو.

ديکھا جو يہ نظارہ کانپا ہے عرش سارا

اصغر کے جب گلے پر ظالم نے تير مارا

۽.... جڏهن ننڍي مٽي علي اصغر رضی اللہ تعالیٰ عنہ جو رت ۾ لتڙيل ننڍڙو لاش انهن جي امان سائڻ سيد شهر بانو رضی اللہ تعالیٰ عنہا ڏنو هوندو ته انهن تي ان وقت ڪهڙي قيامت قائم ٿي هوندي.

اے زمين ڪربلا يہ بتا ڪيا هوگيا!

ننھا علي اصغر ٿري گودي میں ڪيسے سوگيا!

فرمان مصطفيٰ ﷺ جنهن مون تي ڏينهن ۾ پنجاهه ڀيرا درود پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن مان ان سان مصافحو ڪندس.

امام پاڪ جي موڪلائي

منهنجي مدني ڌيءَ! ٿورو سوچيو ته سهي! ان وقت سيده زينب ۽ سيده سڪينه ۽ ٻين بيبيبن رضي الله عنهن اجمعين تي ڇا گذريو هوندو جڏهن سيده الشهداء امامِ عالي مقام، امامِ عرش مقام، امامِ تشنه ڪام، امامِ الهام، سيدهُنا امامِ حسين رضي الله تعالى عنه پنهنجي جگر جي ٽڪرن عليهم الرضوان کي تلوارن سان ڪٽرائڻ کان پوءِ پاڻ شهادت جو جام پيئڻ جي لاءِ خيمي مان موڪلائي رهيا هوندا!

فاطمه ڪي لاڙ ڪي آخري ديدار ۽
حشر ڪا هڱامه برپا ۽ ميان اهل بيت
وقتِ رخصت ڪهه رهيا ۽ خاڪ ۾ ملتا سهاڱ
لو سلام آخري اے بيوگانِ اهل بيت

ڪربلا جو تاراج قافلو

۽ پوءِ... پوءِ... رڳو عابدِ بيمار ۽ فقط پرديدار پاڪ بيبيون رهجي وڃن، سڀئي خيما اُڇڙي وڃن. ٻاهر هر طرف خاندانِ عاليشان جي نوجوانن ۽ ٻارن جا مبارڪ لاش وڪريل پيا هجن. وري بدترين ستم هي ته يزيدي خونخوارن جي طرفان ڦرلٽ شروع ٿي وڃي، خيما ساڙيا وڃن، سڀني کي قيدي بڻايو وڃي، شهداءِ ڪرام عليهم الرضوان جا سر مبارڪ نيزن تي بلند ڪري سڄو تاراج قافلو ظالم وني هلن. ان جو تصور ئي ڪيتري قدر

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جيڪو مون تي هڪ پيرو درود پڙهندو آهي الله تعاليٰ ان جي لاءِ هڪ قيراط اجر لکندو آهي ۽ هڪ قيراط احد پهاتڙ جيڏو آهي..

دردناڪ هوندو. انهن ڏڪائيندڙ منظرن کي ياد ڪري اسان جي دل رت روئيندي آهي ۽ صدمو برداشت کان ٻاهر ٿي ويندو آهي. منهنجي مدني ڏيءَ! ان منظر کي ياد ڪندؤ ته ان شاءالله ﷻ پنهنجي معمولي تڪليف جي احساس تي توهان کي پاڻ ئي ڪل ايندي ته ڇا منهنجي به ڪا تڪليف آهي!

پيارے مبلغ! معمولی سے مشکل پہ گھبراتا ہے!

دیکھ حسین نے دین کی خاطر سارا گھر قربان کیا

بهرحال صبر ۽ تحمل جو دامن پڪڙي، حُسن اخلاق جون پيڪر بڻجي رهو ۽ پنهنجي مختصر ترين زندگي کي شريعت ۽ سنّت جي مطابق گذاريو ۽ تبليغ قرآن ۽ سنّت جي عالمگير غير سياسي تحريڪ ”دعوتِ اسلامي“ جي مدني ماحول سان هر دم وابسته رهو ۽ اسلامي پيڻن کي نيڪي جي دعوت ڏينديون رهو.

موت اٿل آهي

ياد رهي! موت اٿل آهي، عنقريب اسان جا ناز ۽ نخرا برداشت ڪرڻ وارا اسان کي ڪلهن تي کڻي ويران قبرستان ۾ اونداهي قبر جي مڻ مٽيءَ هيٺ دفن ڪري اڪيلو ڇڏي ڪري هليا ويندا. جيڪڏهن خدانخواستہ غير شرعي فيشن پري زندگي گذاري، بي پردگيءَ جو سلسلو رهيو، نمازن ۽ روزن ۾

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏهه پيراصبح ۽ ڏهه پيراشام درودپاڪ پڙهيو ته ان کي قيامت جي ڏينهن منهنجي شفاعت ملندي.

لاپرواهي ٿي ۽ جيڪڏهن الله عزوجل ۽ ان جا محبوب ﷺ ناراض ٿي ويا ۽ عذاب جي صورت ٿي ته پوءِ اونداهي قبر ۾ ۽ اهو به نانگ ۽ وچوئن سان گڏ، قيامت تائين ڪيئن گذارو ٿيندو؟ تنهن ڪري هر وقت موت نظر جي سامهون رهي ۽ تمام جلد ختم ٿيڻ واري مختصر زندگي ۾ آخرت جي وڏي عرصي جي تياري ڪرڻ گهرجي.

مرادل کانپ اڻٽٽا ٿي ڪيجهڙو ڪو آتا ٿي

ڪرم يارب! اندر تير اٿين ڪا جو بيا آتا ٿي

مدني ماحول جي برڪت

منهنجي مدني ڏيءَ! تبليغ قرآن ۽ سنت جي عالمگير غير سياسي تحريڪ ”دعوتِ اسلامي“ جو ڪم ڪرڻ ۾ جتي گهڻو ثواب آهي اتي اهو به فائدو آهي ته مدني ماحول نصيب ٿي ويندو آهي ۽ پاڻ ۾ به سٺا عمل ڪرڻ جي عادت پئجي ويندي آهي، مديني پاڪ ۽ تاجدارِ مدينه ﷺ جو عشق نصيب ٿي ويندو آهي ۽ نيڪيءَ جي دعوت ڏيڻ جي فضيلتن جو ته ان ڳالهه مان اندازو لڳايو ته .....

نيڪيءَ جي دعوت جو ثواب

هڪ پيري حضرت سيّدنا موسيٰ ڪليم الله علي نبينا و عليه الصلوة والسلام الله تعاليٰ جي بارگاهه ۾ عرض ڪيو: ياالله عزوجل جيڪو

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جيڪو مون تي هڪ پيرو درود پڙهندو آهي الله تعاليٰ ان جي لاءِ هڪ قيراط اجر لکندو آهي ۽ هڪ قيراط احد پهڙاڙ جيڏو آهي.

پنهنجي پيءُ کي نيڪيءَ جو حڪم ڪري ۽ بُرائيءَ کان روڪي ان جي جزا (يعني اجر) ڇا آهي؟ الله تبارڪ و تعاليٰ ارشاد فرمايو: مان ان جي هر هر ڳالهه تي هڪ هڪ سال جو ثواب لکندو آهيان ۽ ان کي جهنم جي سزا ڏيڻ ۾ مون کي حياءُ ايندو آهي.

(مکاشفة القلوب ص 48)

نيڪين جا انبار

سبحن الله و تعاليٰ! جيڪڏهن اسان ڪنهن کي هڪ ڳالهه ٻڌائينداسين ته اسان کي هڪ سال جي عبادت جو ثواب ملندو ته غور ڪريو جڏهن توهان ڪنهن هڪ اسلامي ڀيڻ کي به ”فيضانِ سنت“ مان درس ڏينديون ۽ فرض ڪريو توهان به صفحا پڙهي ٻڌايا ۽ انهن مان ويهه ڳالهيون جيڪڏهن نيڪي ۽ ڀلائيءَ جون بيان ٿيون ته درس ٻُڌڻ واري اها اسلامي ڀيڻ انهن تي عمل ڪري يا نه ڪري توهان جي اعمال نامي ۾ ان شاء الله و تعاليٰ ويهه سال جي عبادت جو ثواب لکيو ويندو، ۽ جيڪڏهن توهان کان ٻڌي ڪري ان اسلامي ڀيڻ عمل ڪرڻ شروع ڪري ڇڏيو ۽ جيستائين عمل ڪندي رهندي ته توهان کي به مسلسل ان جو ثواب ملندو رهندو ۽ جيڪڏهن ان ڪنهن ٻئي تائين توهان جي ٻُڌل ڪا سنت پهچائي ته ان جو ثواب ان پهچائڻ واريءَ کي به ملندو ۽ توهان کي به اهڙيءَ طرح ان شاء الله و تعاليٰ توهان جو ثواب وڌندو ئي ويندو. جيڪڏهن نيڪيءَ جي دعوت جو آخرت

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جڏهن توهان مرسلين (عليهم السلام) تي درود شريف پڙهو ته مون تي به پڙهو بيشڪ آءٌ سڀني جهانن جي رب جو رسول آهيان.

۾ ملڻ وارو ثواب ٻانهو دنيا ۾ ئي ڏسي وٺي ته پوءِ شايد ڪا گهڙي به فضول نه گذاري بس هر وقت نيڪيءَ جي دعوت جون ڌومون مچائيندو رهي.

شيطان جي وسوسن کي ته ويجهو به اچڻ نه ڏيو جو هو ته اهڙيون ئي حالتون پيدا ڪندو جو توهان نيڪيءَ جي دعوت جي ان عظيم ڪم کي ڇڏي ڏيو. **فيضانِ سنت** مان درس ڏيڻ به دعوتِ اسلامي جو هڪ مدني ڪم آهي. وقت مقرر ڪري روزانو درس جي ذريعي خوب خوب سنتن جا **مدني ڪم** عام ڪريو ۽ ڪوڙ ساريون نيڪيون ڪمايو.

فيضانِ سنت جي درس جا مدني ڪم

(هي طريقيڪار اسلامي ڀائرن ۽ اسلامي پيڻرن پنهي لاءِ فائديمند آهي)

مدينه 1: فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جيڪو شخص منهنجي امت تائين ڪا اسلامي ڳالهه پهچائي ته جيئن ان سان سنت قائم ٿي وڃي يا ان سان بد مذهبي ڏور ڪئي وڃي ته اهو جنتي آهي.

(حلية الاولياء ج 10 ص 45 رقم الحديث 14466)

مدينه 2: سرڪارِ مدينه ﷺ جن ارشاد فرمايو: ”اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ان کي شاد ۽ آباد رکي جيڪو منهنجي حديث ٻڌي، ياد رکي ۽ ٻين تائين پهچائي.“
(جامع ترمذي ج 4 ص 298 رقم الحديث 366)

مدينه 3: حضرت سيدنا ادريس علي نبينا وعليه الصلوة والسلام جي نالي مبارڪ جي هڪ حڪمت هي به آهي ته آسماني ڪتابن جي درس ۽

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ : توهان جتي به هجڻ مون تي درود پڙهو توهان جو درود مون وٽ پهچندو آهي.

تدريس جي ڪثرت سبب سندن (عليندين وعليه الصلوة والسلام) جو نالو اڌريس ٿي ويو - (تفسير كبير ج 7 ص 550 تفسير حسنة ج 4 ص 48)

مدينه 4 : حضورِ غوث پاڪ رضيلله تعاليه فرمائن ٿا: **ذَرَسْتُ الْعِلْمَ حَتَّى صِرْتُ قُطْباً** (يعني مان علم جو درس وٺندو رهيس ايتري تائين جو مقامِ قطبيت تي فائز ٿي ويس) (قصيدهءِ غوثيه)

مدينه 5 : فيضانِ سنّت مان روزانو گهٽ ۾ گهٽ ٻه درس ڏيڻ يا ٻُڌڻ جي سعادت حاصل ڪريو - سيپاري 28 ۾ **سُورَةُ التَّحْرِيمِ** جي ڇهين آيت ۾ ارشاد ٿئي ٿو:

(ترجمو ڪنزالايمان : اي ايمان وارو پنهنجي پاڻ کي ۽ پنهنجي گهر وارن کي ان باهه کان بچايو جنهن جو ٻارڻ ماڻهو ۽ پٿر آهن)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَلْأَنْفُسُكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

پنهنجو پاڻ کي ۽ پنهنجي گهر وارن کي دوزخ جي باهه کان بچائڻ جو هڪ ذريعو فيضانِ سنّت جو درس به آهي. (درس کان علاوه سنّتن پري بيان يا مدني مذاڪري جي روزانو هڪ ڪيسٽ به گهروارن کي ٻُڌايو)

مدينه 6 : ذيلي مشاورت جي نگران کي گهرجي ته پنهنجي مسجد ۾ به خير خواه مقرر ڪري جيڪي درس (بيان) جي موقعي تي وڃڻ وارن کي نرميءَ سان روڪين ۽ سڀني کي **وَبِجْهَوُ وَبِجْهَوُ** ويهارن -

مدينه 7 : **پودي ۾ پودو ڪري گوڏن ڀر** (يعني التحيات واري حالت ۾) ويهي درس ڏيو - جيڪڏهن ٻُڌڻ وارا گهڻا هجن ته بيهي ڪري ڏيڻ ۾ ڪو حرج ناهي .

فرمان مصطفيٰ ﷺ : مون تي درود شريف جي ڪثرت ڪريو بيشڪ هي توهان جي لاءِ طهارت (يعني پاڪائي) آهي.

مدينه 8 : آواز نه گهڻو بلند هجي ۽ نه ئي بلڪل آهستي-حتي الامڪان ايتري آواز ۾ درس ڏيو جو صرف (وينل) حاضرين ٻڌي سگهن، انهي ڳالهه جي هميشه احتياط فرمايو درس و بيان جي آواز سان ڪنهن سئل يا ڪنهن نمازي يا ڪنهن تلاوت ڪندڙ وغيره کي تڪليف نه ٿئي .

مدينه 9 : درس هميشه هوريان هوريان ۽ گهٽ آواز ۾ ڏيو.

مدينه 10 : جيڪو ڪجهه درس ڏيڻو آهي پهريان ان جو گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڀيرو غور سان مطالعو ڪريو ته جيئن غلطيون نه ٿين-

مدينه 11 : فيضانِ سنّت جا مُعَرَّبُ الفَاظِ اِعْرَابِ (ڏنل زير، زبر ۽ پيش) جي مطابق ئي ادا ڪريو ائين ان شاء الله ﷻ **تلفظ** جي درست ادائگي جي عادت بڻجي ويندي-

مدينه 12 : حمد ۽ صلوة، درود ۽ سلام جا چار ئي صيغا (جملا)، آيتِ درود ۽ اختتامِي آيات وغيره ڪنهن سٺي عالم يا قاريءَ کي ضرور ٻڌايو- اهڙيءَ طرح عربي دعائون وغيره جيستائين علماءِ اهل سنت کي نه ٻڌايو تيستائين پنهنجي طور تي نه پڙهندا ڪريو.

مدينه 13: فيضانِ سنّت کان علاوه مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ کان شايع ٿيڻ وارن **مدني رسالن** مان به درس ڏئي سگهيو ٿا. ⁽¹⁾

(1) امير اهل سنت دامت برڪاتهم العاليه جي رسالن کان علاوه ڪنهن ٻئي ڪتاب مان درس جي اجازت ناهي-
مرڪزي مجلس شوريٰ

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: مون تي ڪثرت سان دُڙود شريف پڙهيو بيشتڪ توهان جو مون تي دُڙود شريف پڙهڻ توهان جي گناهن جي لاءِ مغفرت آهي.

مدينه 14: اختتامي دعا سميت درس ستن منتن جي اندر اندر مڪمل ڪريو.

مدينه 15: هر مبلغ کي گهرجي ته اهو درس جو طريقو، بعد جي ترغيب ۽ اختتامي دعا زباني ياد ڪري وٺي.

فيضانِ سنت مان درس ڏيڻ جو طريقو

تي پيرا هن طرح اعلان فرمايو: ”ويجهو ويجهو تشريف فرما ٿيو“ پردي ۾ پردو ڪري گوڏن پر ويهي هن طرح ابتدا ڪندا.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هن کان بعد هن طرح درود ۽ سلام پڙهائيندا.

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَىٰ آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَعَلَىٰ آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا نُورَ اللَّهِ

پوءِ هن طرح چئو! **پياريون پياريون اسلامي پيڻرو!** ويجهو ويجهو اچي ڪري درس جي تعظيم جي نيت سان ٿي سگهي ته گوڏن پر ويهي ڪري، جيڪڏهن ٿڪجي پئو ته جهڙي طرح توهان کي آساني ٿئي، انهيءَ طرح ويهي ڪري نگاهون جهڪائي توجه سان **فيضانِ سنت** جو درس ٻُڌنديون، لاپرواهيءَ سان هيڏانهن هوڏانهن نهاريندي، زمين تي آگر سان ڪيڏندي، لباس بدن يا وارن وغيره کي ناهيندي ٻُڌڻ سان ان جون برڪتون گهٽجڻ جو انديشو آهي.

فرمان مصطفيٰ صلي الله عليه وآله وسلم: جنهن مون تي هڪ پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏه
رحمتون موڪليندو آهي.

(بيان جي شروعات ۾ به انهيءَ انداز ۾ ترغيب ڏياريندا) هي چوڻ کان
بعد فيضانِ سنت مان ڏسي ڪري درود شريف جي هڪ فضيلت بيان
ڪيو، پوءِ چئو:

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

جيڪو ڪجهه لکيل آهي اهو ئي پڙهي ٻڌائيندا. آيتن ۽
عربي عبارتن جو فقط ترجمو پڙهندا ڪنهن به آيت يا حديث جو
پنهنجي راءِ سان هرگز خلاصو نه ڪندا.

درس جي آخر ۾ هن طرح ترغيب ڏياريو

(هر مبلغ ۽ مبلغه کي گهرجي ته زباني ياد ڪري ۽ درس ۽ بيان جي آخر ۾
بنا ڪنهن ڪمي بيشي جي هن طرح ترغيب ڏي)

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ تبليغ قرآن ۽ سنت جي عالمگير غير سياسي
تحريڪ دعوتِ اسلامي جي مهڪندڙ مهڪندڙ مدني ماحول ۾
ڪثرت سان سنتون سکيون ۽ سيڪاريون وينديون آهن- (پنهنجي
علائقي جي هفتيوار اجتماع جو اعلان هيئن ڪريو مثلاً باب المدينة
ڪراچي جي تحصيل مڪة المڪرمة واريون اسلامي پيٽرون چون) هر
آچر تي فيضانِ مدينه محله سوداگران پراڻي سبزي منڊي ۾ بنپهرن
جو تقريباً 2:30 وڳي شروع ٿيڻ واري سنتن پري اجتماع ۾
شرڪت جي مدني التجا آهي- روزانو فڪرِ مدينه جي ذريعي مدني
انعامات جو رسالو پري هر مدني مهيني جي ابتدائي ڏهن ڏينهن جي
اندر اندر پنهنجي علائقي جي ذميداره کي جمع ڪرائڻ جو معمول

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي درود پڙهڻ وساري ڇڏيو اهو جنت جو رستو
پلجي ويو.

بڻايو ان شاء الله ﷻ هن جي برڪت سان پابند ست بطن گناهن
کان نفرت ڪرڻ ۽ ايمان جي حفاظت جي فڪر جو ذهن ٺهندو. هر
اسلامي پيڻ پنهنجو هي مدني ذهن بڻائي **مون تي پنهنجي ۽ سڄي
دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻي آهي**. ان شاء الله ﷻ

اللهم اياك ارجو ته ڇهه جهاڻن ۾ اے دعوتِ اسلامي تری دھوم چئي ہو

آخر ۾ خُشُوعَ وَ خُضُوعَ (يعني بدن جي عاجزي ۽ دل و دماغ جي
حاضري) سان دعا ۾ هٿ کڻڻ جا ادب بجا آڻيندي بنا ڪنهن ڪمي
بيشي جي هن طرح دعا گهرو.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ.

يا رب ﷻ بطفيلِ مصطفيٰ ﷺ سان اسان جي، اسان جي
ماءُ پيءُ جي ۽ سڄي امت جي بخشش فرمائ. **يا الله** ﷻ درس جون
غلطيون ۽ تمام گناهه معاف فرمائ، عمل جو جذبو ڏي، اسان کي
پرهيزگار ۽ ماءُ پيءُ جو فرمانبردار بڻاء. **يا الله** ﷻ اسان کي پنهنجو
۽ پنهنجي مدني حبيب ﷺ جو مخلص عاشق بڻاء. اسان کي
گناهن جي بيمارين کان شفا عطا فرمائ. **يا الله** ﷻ اسان کي **مدني
انعامات** تي عمل ڪرڻ، ۽ انفرادي ڪوشش جي ذريعي ٻين کي به
مدني ڪمن جي ترغيب ڏيارڻ جو جذبو عطا فرمائ. **يا الله** ﷻ مسلمانن
کي بيمارين، قرضدارين، بي روزگارين، بي اولادين، بي ڏوهه مقدمي
بازين ۽ هر قسم جي پریشانين ۽ مصيبتن کان نجات عطا فرمائ.
يا الله ﷻ اسلام کي ناميارو ڪر ۽ دشمنانِ اسلام جو منهن ڪارو

فرمان مصطفيٰ ﷺ: ان شخص جو نڪ مٽيءَ ۾ ملي وڃي جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي ڏرود شريف نه پڙهي.

ڪر- يا الله عزوجل اسان کي دعوتِ اسلامي جي مدني ماحول ۾ استقامت عطا فرمائ- يا الله عزوجل اسان کي گنبدِ خضرا جي سايي ۾ پياري محبوب ﷺ جي قدمن ۾ شهادت، جنتُ البقيع ۾ مدفن ۽ جنتُ الفردوس ۾ پنهنجي مدني حبيب ﷺ جو پاڙو نصيب فرمائ- يا الله عزوجل مديني جي خوشبودار، تدين تدين هوائن جو واسطو اسان جون تمام جائز دعائون قبول فرمائ-.

جس کي ڪي بهي دعا ڪي واسطو ڪي ڪرڊي پوري آرزو هر ڪي و مجبور ڪي

آمين بجاہ النبي الامين ﷺ

شعر کان بعد هي آيت درود ۽ دعا جون اختتامی آيتون پڙهو:-

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾

﴿پ 22 الاحزاب 56﴾

سپيئي درود شريف پڙهي ونن پوءِ پڙهو:

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٠﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿٨١﴾ وَالْحُودُ وَاللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٢﴾

﴿پ 23 المصفت؛ 180 - 186﴾

درس جي ڪمائي حاصل ڪرڻ لاءِ (بيني بيني نه بلڪ) ويهي ڪري مُرڪنڊڙ انداز ۾ اسلامي پيڻن سان ملاقات ڪريو، ڪجهه نئين اسلامي پيڻن کي پنهنجي ويجهو ويهاريو ۽ انفرادي ڪوشش جي ذريعي کين مدني انعامات ۽ بين مدني ڪمن جون برڪتون سمجھائي مدني ماحول سان وابسته ڪيو-

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود شريف نه پڙهي ته ان جفا ڪئي.

تمهين اے مبلغ يہ میری دعا ہے
کيے جاؤ طے تم ترقی کا زینہ

دعاء عطار: يَا اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْهَجِي ۽ پابندي سان فيضانِ سنت مان روزانو گهٽ ۾ گهٽ ٻه درس ڏيڻ ۽ ٻُڌڻ وارين جي مغفرت فرمائ ۽ اسان کي حُسن اخلاق جو پيڪر بڻاءِ۔

اُمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِينِ ﷺ

مجھے درسِ فيضانِ سنت کی توفیق ملے دن میں دو مرتبہ یا الہی عزوجل

غیر عالم تی بیان کرن حرام آھی

سوال: جيڪا اسلامي پيڻ عالمه نه هجي اها اسلامي پيڻن جي اجتماع ۾ بيان ڪري سگهي ٿي؟

جواب: جيڪا ڪافي علم نه رکندي هجي اها مذهبي بيان نه ڪري. جيئن ته منهنجا آقا اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فَتَاوِي رَضْوِيه جلد 23 صفحي 378 تي فرمائن ٿا: وعظ ۾ ۽ هر ڳالهه ۾ سڀ کان اعليٰ اجازت الله ۽ رسول ﷺ و ﷺ معاذ الله تعالیٰ به هجي آهي. جيڪو ڪافي علم نه رکندو هجي، ان جو واعظ ڪرڻ حرام آهي ۽ ان جو وعظ ٻُڌڻ جائز ناهي ۽ جيڪڏهن ڪو معاذ الله ﷺ بد مذهب آهي ته اهو ته شيطان جو نائب آهي ان جي ڳالهه ٻُڌڻ سخت حرام آهي (ان کي مسجد ۾ بيان کان روڪيو وڃي) ۽ جيڪڏهن ڪنهن جي بيان سان فتنو اٿندو هجي ته ان کي به روڪڻ جو امام ۽

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي جمعہ جي ڏينهن ۾ سو پيرا درود پاڪ پڙهيو ان جا ٻه سو سالن جا گناهه معاف ڪيا ويندا.

مسجد وارن کي حق آهي ۽ جيڪڏهن ڪامل، سني، صحيح العقيدة عالم واعظ فرمائي ته ان کي روڪڻ جو ڪنهن کي حق ناهي. جيئن ته الله تبارڪ و تعاليٰ ٻي سڀاري سورة البقره جي آيت نمبر 114 ۾ ارشاد فرمائي ٿو:

ترجمو ڪنز اليمان: ۽ ڪير ان کان وڌيڪ ظالم آهي جيڪو الله جي مسجدن کي منجهن خدا جي نالي وٺڻ کان روڪي.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدًا
اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ

(فتاويٰ رضويه ج 23 ص 378)

عالم جي تعريف

سوال: ته ڇا مبلغ بڻجڻ جي لاءِ درسِ نظامي (يعني عالم ڪورس) ڪرڻ شرط آهي؟

جواب: عالم ٿيڻ جي لاءِ نه درسِ نظامي شرط آهي نه ان جي سڏ ڪافي آهي بلڪ علم هجڻ گهرجي. منهنجا آقا اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا: ”عالم جي تعريف اها آهي ته عقائد کان پوري طرح آگاهه هجي ۽ مستقل هجي، پنهنجي ضروريات کي ڪتاب مان ڪنهن جي مدد جي بغير ڪڍي سگهي. علم ڪتابن جي مطالعي سان ۽ عالمن کان ٻڌي ٻڌي به حاصل ٿيندو آهي.“ (ملخصاً احڪامِ شريعت حصو 2 ص 231) معلوم ٿيو ته عالم ٿيڻ جي لاءِ درسِ نظامي جي تڪميل جي سڏ ضروري ناهي، ۽ نه ئي عربي فارسي جو ڄاڻڻ شرط، بلڪ علم درڪار آهي. منهنجا آقا

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ : جيڪو مون تي جمعي جي ڏينهن درود شريف پڙهندو آءٌ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس.

اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا: سنڌ ڪا شيءِ ناهي گهڻا سنڌ يافتہ ڪورا (يعني دين جي علم کان خالي) هوندا آهن ۽ جن سنڌ نه ورتي انهن جي شاگردي جي قابليت به انهن سنڌ يافتن ۾ ناهي ٿيندي، علم هجڻ گهرجي. (فتاويٰ رضويه ج 23 ص 683) الحمد لله عزوجل فتاويٰ رضويه شريف، بهار شريعت، قانون شريعت، مرآة المناجیح، علم القرآن، تفسير نعيمة، احياء العلوم (مترجم) ۽ اهڙيءَ طرح جا ٻيا ڪيترائي اردو ڪتاب آهن جن کي پڙهي سمجهي ڪري ۽ علماء ڪرام کان پڇي پڇي ڪري به ضرورت مطابق عقائد ۽ مسائل کان آگاهي حاصل ڪري ”عالم“ بڻجڻ جو شرف حاصل ڪري سگهجي ٿو، ۽ جيڪڏهن گڏوگڏ ”دوسر نظامي“ ڪرڻ جي سعادت به حاصل ٿي وڃي ته نورِ عليٰ نوره.

غير عالم جي بيان جو طريقو

سوال : جيڪو عالم نه هجي ته ڇا ان کي بيان ڪرڻ جي به ڪا صورت آهي؟

جواب : غير عالم کي بيان ڪرڻ جي آسان صورت اها آهي ته علماء اهل سنت جي ڪتابن مان ضرورت مطابق ڦوٽو ڪاپيون ڪرائي انهن کي کڻي ناهي پنهنجي دائري ۾ چنبڙائي ڇڏي ۽ ان مان پڙهي ڪري ٻڌائي. پنهنجي زباني ڪجهه نه چوي ۽ پنهنجي طرفان ڪڏهن به ڪنهن آيت ڪريم جي تفسير يا حديث

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي.

پاڪ جي شرح وغيره بيان نه ڪري، چو ته تفسير بالزاءِ⁽¹⁾ حرام آهي ۽ پنهنجي اٽڪل جي مطابق آيت مان استدلال (يعني دليل) ۽ حديثِ مبارڪ جي شرح ڪرڻ جيتوڻيڪ صحيح هجي تڏهن به شرعاً ان جي اجازت ناهي، فرمانِ مصطفيٰ ﷺ جنهن بغير علم جي قرآن جو تفسير ڪيو اهو پنهنجو نڪاڻو جهنم ۾ بڻائي. (سنن ترمذي ج 4 ص 439 حديث 2959) غير عالم جي بيان جي باري ۾ رهنمائي ڪندي منهنجا آقا ۽ نعمت، اعليٰ حضرت، مجددِ دين و ملت مولانا شاهه احمد رضا خان عليه رحمة الرحمن فرمائن ٿا: ”جاهل اردو پڙهندڙ جيڪڏهن پنهنجي طرفان ڪجهه نه چوي بلڪ عالم جي تصنيف پڙهي ڪري ٻڌائي ته ان ۾ حرج ناهي.“ (فتاويٰ رضويه ج 23 ص 409)

مبلغين جي لاءِ اهم هدايت

سوال: دعوتِ اسلامي جا ڪجهه مبلغين ۽ مبلغات زباني به بيان ڪندا آهن انهن جي لاءِ توهان جي طرف کان ڪهڙيون هدايتون آهن؟

جواب: جيڪڏهن اهي علماء يا عالما آهن تڏهن ته ڪو حرج ناهي، ٻي صورت ۾ غير عالم مبلغين ۽ مبلغات جي لاءِ گذارشون پيش ڪيون ويون ته اهي صرف علماء جي تحريرن

(1) تفسير بالراءِ ڪرڻ وارو اهو شخص هوندو آهي جنهن قرآن جو تفسير پنهنجي عقل ۽ قياس سان ڪيو جنهن جي نقل (يعني شرعي) دليل ۽ سند نه هجي.

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏينهن ۾ پنجاهه ڀيرا درود پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن مان ان سان مصافحو ڪندس.

مان پڙهي ڪري ٿي بيان ڪن. جيڪڏهن ڪنهن غير عالم کي ستن پري اجتماع ۾ زباني بيان ڪندي ڏسو ته دعوتِ اسلامي جا ذميدار ان کي روڪين. غير عالم مبلغين ۽ مبلغات ۽ سڀني غير عالم واعظين کي ڪپي ته اهي زباني مذهبي بيان يا خطاب نه ڪن. منهنجا آقاءِ نعمت، اعليٰ حضرت، مجددِ دين ۽ ملت مولانا شاه احمد رضا خان عليه رحمة الرحمن فرمائن ٿا: ”جاهل اردو پڙهندڙ جيڪڏهن پنهنجي طرفان ڪجهه نه چوي بلڪ عالم جي تصنيف پڙهي ڪري ٻڌائي ته ان ۾ حرج ناهي، وڌيڪ فرمائن ٿا: جاهل پاڻ بيان ڪرڻ ويهي ته ان کي بيان ڪرڻ حرام ۽ ان جو بيان ٻڌڻ حرام آهي ۽ مسلمانن کي حق آهي ته ان کي منبر تان لاهي ڇڏين ۽ هن ۾ ٺهيُ عَنِ الْمُنْكَر (يعني برائي کان منع ڪرڻ) ۽ هي ٺهيُ عَنِ الْمُنْكَر واجب آهي. وَاللَّهُ تَعَالَىٰ اعْلَم

(فتاويٰ رضويه ج 23 ص 409)

ڇا عورت V.C.D ۾ مبلغ جو بيان ڏسي سگهي ٿي

سوال : ڇا اسلامي پيڻون V.C.D يا مدني چينل جي ذريعي نامحرم مبلغ جو بيان ٻڌي سگهن ٿيون؟ ڇا اهو بي پردگي ۾ داخل نه آهي؟

جواب : بي پردگي بي ڳالهه آهي ۽ V.C.D جي ذريعي اسلامي پيڻن جو نامحرم کي بيان ڪندي ڏسڻ بي ڳالهه آهي. اسلامي

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جيڪو مون تي هڪ پيرو درود پڙهندو آهي الله تعاليٰ ان جي لاءِ هڪ قيراط اجر لکندو آهي ۽ هڪ قيراط احد پهاتڙ جيڏو آهي..

پيئرن جي لاءِ پردي جو لحاظ ۽ ڪجهه شرعي پابندين سان غير مرد کي ڏسڻ جي معاملي ۾ ڪجهه گنجائش آهي، مڪتبه المدينه جي شايع ٿيل ڪتاب بهار شريعت حصي 16 صفحي 86 تي فتاويٰ عالمگيري جي حوالي سان لکيل آهي ”عورت جو اجنبِي مرد (يعني نامحرم شخص) ڏانهن نظر ڪرڻ جو اهو ئي حڪم آهي جيڪو مرد جو مرد ڏانهن نظر ڪرڻ جو حڪم آهي، هي ان وقت آهي ته عورت کي يقين هجي ته ان ڏانهن نظر ڪرڻ سان شهوت پيدا نه ٿيندي ۽ جيڪڏهن ان جو شڪ به هجي ته هرگز نه ڏسي (فتاويٰ عالمگيري ج 5 ص 327) ها خداخواستہ بيان جي V.C.D يا مدني چينل ڏسڻ جي دوران به جيڪڏهن گناهن پري ڪشش محسوس ٿئي ته توبه ۽ استغفار ڪندي جلدي اتان اٿي وڃي، منهنجو مشورو هي آهي ته جوان هجي يا پوڙهو ٻنهي کي ڏسڻ کان عورت وس آهر بچي جو هي دؤر تمام نازڪ آهي. باقي وڏي عمر وارو عالم يا بغير ڪشش واري پوڙهي يا اڌڙوت عمر جي پير و مرشد (جڏهن ته ويجهو ڪو ٻيو اهڙو غير مرد نه هجي جنهن تي نظر پوندي هجي تڏهن انهن) کي ڏسڻ ۾ حرج نه آهي جو ان ۾ فتني جو احتمال نه هجڻ جي برابر آهي. پوءِ به جيڪڏهن ڏسڻ جي دوران شيطان جذبن ۾ جوش پيدا ڪري ته جلدي نظر ڦيرائي ۽ اتان کان پري ٿي وڃي.

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏهه پيراصبح ۽ ڏهه پيراشام درودپاڪ پڙهيو ته ان کي قيامت جي ڏينهن منهنجي شفاعت ملندي.

ڇا عورت نعتِ خوان جي V.C.D ڏسي سگهي ٿي؟

سوال: ته ڇا اسلامي پيرون V.C.D يا مدني چينل جي ذريعي

نوجوان نعتِ خوان کي ٻڌنديون ۽ ڏسنديون رهن؟

جواب: نعتِ خوان ۽ اهو به نوجوان وري هٿ وغيره لوڏڻ جي

ادائن (يعني ايڪشن) جي ڪشش به موجود هجي ۽ وري ترنم

(يعني آلاپ) جنهن ۾ ته جادو جهڙو اثر هوندو آهي. انهن صورتن

جي هوندي شايد ڪا وليه ٿي نامحرم نوجوان نعتِ خوان کي

ڏسي ٻڌي پنهنجو پاڻ کي گناهه پري خيالن کان بچائي

سگهي! ڏسڻ جي ڳالهه ته پري رهي منهنجي ته پنهنجي مدني

نياڻين کي اها تاڪيد آهي ته اهي نوجوان نعتِ خوان جون آڊيو

ڪيسيتون به نه ٻڌن جو انهن جي سريلي آواز جي ڪري اهي

فتني ۾ مبتلا ٿي سگهن ٿيون. صحيح بخاري شريف ۾ آهي

ته سرڪارِ مدينه، سلطان باقرينه ﷺ تعاليٰ عليه وسلم جي هڪ حُدي خوان

(يعني اٺن کي تيز هلائڻ ۽ مست ڪرڻ لاءِ شعر چوڻ واري) جو نالو اَنْجَشَه

رضي الله تعاليٰ عنه هو، پاڻ انتهائي سريلي آواز وارا هئا. (هڪ سفر جي دؤران

جنهن ۾ عورتون به ساڻس گڏ هيون ۽ سيدنا انجشه شعر پڙهي رهيا هئا ان تي)

سرڪارِ مدينه ﷺ تعاليٰ عليه وسلم انهن کي ارشاد فرمايو: ”اي اَنْجَشَه!

آهستي نازڪ شيشيون نه ڀڄي ڇڏين“ (صحيح بخاري ج 4 ص 158

حديث 6211) مفتي احمد يار خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْه هُنَ حَدِيثُ شَرِيفٍ تَحْتَ لَکِن

فرمان مصطفيٰ صلي الله عليه وسلم: جيڪو مون تي هڪ پيرو درود پڙهندو آهي الله تعاليٰ ان جي لاءِ هڪ قيراط اجر لکندو آهي ۽ هڪ قيراط احد پهڙاڙ جيڏو آهي.

ٿا: ”يعني مون سان سفر ۾ عورتون به آهن جن جون دليون ڪچي شيشي جيان ڪمزور آهن سريلو آواز انهن کي جلدي مائل ڪندو آهي ۽ اهي ڳائڻ سبب گناهن ڏانهن مائل ٿي سگهن ٿيون ان لاءِ پنهنجو ڳائڻ بند ڪريو“ (مراة ج 6 ص 443) ها فوت ٿي ويل نعت خوانن جي آڏيو ڪيسيت ۾ شايد خطرا نه هجن، بهر حال شيطان جيڪڏهن خيالن جو رخ ”گناهن“ ڏانهن موڙڻ شروع ڪري ته توبه ۽ استغفار ڪندي جلد تپ رکارد بند ڪري ڇڏيو.

حيض ۽ نفاس واريءَ جي لاءِ انهن مديني تل

(1) حيض ۽ نفاس جي حالت ۾ اسلامي پيڻ درس به ڏئي سگهن ٿيون ۽ بيان به ڪري سگهن ٿيون. اسلامي ڪتاب کي هٿ لاهڻ ۾ ڪو حرج ناهي، قرآن پاڪ کي هٿ يا آگر يا بدن جو ڪو حصو لڳائڻ حرام آهي، ۽ ڪنهن صفحي تي جيڪڏهن قرآني آيت لکيل هجي ۽ ٻي ڪا عبارت نه لکيل هجي ته ان صفحي جي اڳيان پويان ڪنهن به ڪناري يا حصي کي ڇهڻ جي اجازت ناهي.

(2) بنا وضوءَ جي قرآن شريف يا ڪنهن آيت کي هٿ لڳائڻ حرام آهي قرآن پاڪ جو ترجمو فارسي يا سنڌي يا ڪنهن ٻي زبان ۾ هجي ان کي به پڙهڻ يا هٿ لڳائڻ ۾ قرآن پاڪ وارو

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جڏهن توهان مرسلين (عليهٺم السلام) تي درود شريف پڙهو ته مون تي به پڙهو بيشڪ آءٌ سڀني جهانن جي رب جو رسول آهيان.

ساڳيو ئي حڪم آهي . (بهار شريعت حصو 2 ص 48)

﴿3﴾ جيڪڏهن قرآن پاڪ ڪنهن جُزدان (يعني پيتي يا ٿيلهي

وغيره) ۾ هجي ته بغير وضوءِ جي جُزدان کي چُهڻ ۾ حرج ناهي .

اهڙيءَ طرح ڪنهن اهڙي ڪپڙي يا رومال وغيره سان قرآن

پاڪ پڪڙڻ جائز آهي جيڪو نه پنهنجي تابع هجي نه قرآن پاڪ

جي، قميص جي اڳ يا رڻي جي ڪناري سان، ايتريقدر جو چادر

جي هڪ ڪنڊ ته ڪلهي تي آهي ته چادر جي ٻي ڪنڊ سان قرآن

پاڪ چُهڻ حرام آهي چوٽه اهي سڀ شيون ان جي تابع آهن

جيئن جزدان قرآن شريف جي تابع هو . (بهار شريعت حصو 2 ص 48)

﴿4﴾ قرآن پاڪ جي آيت دعا جي نيٽ سان يا برڪت جي طور

مثال طور بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ يا شڪر ادا ڪرڻ لاءِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ يا

ڪنهن مسلمان جي موت يا ڪنهن قسم جي نقصان جي خبر

تي اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُونَ يا ثناء جي نيٽ سان پوري سورہءِ فاتحه يا آيَةُ

الڪُرْسِيِّ يا سُورَةُ الْحَشْرِ جون آخري ٽي آيتون هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ کان

آخر تائين پڙهو ۽ انهن سڀني سورتن ۾ قرآن پڙهڻ جي نيٽ نه

هجي ته ڪو حرج ناهي، ائين ئي ٿئي ٿي ٿي ٿي بنا لفظ ”قُل“ جي ثناء

جي نيٽ سان پڙهي سگهو ٿا، ”قُل“ لفظ سان گڏ ثناء جي نيٽ

سان به نه ٿا پڙهي سگهو، چوٽه ان صورت ۾ انهن جو قرآن

هجنڻ واضح آهي، نيٽ کي ڪو دخل ناهي . (بهار شريعت حصو 2 ص 48)

فرمان مصطفيٰ ﷺ : توهان جتي به هجو مون تي درود پڙهو توهان جو درود مون وٽ پهچندو آهي.

(5) قرآن جي علاوه ذڪر ۽ اذڪار، درود و سلام، نعت شريف پڙهڻ ۽ اذان جو جواب ڏيڻ وغيره ۾ ڪو حرج ناهي. ذڪر جي حلقي ۾ شرڪت ڪري سگهن ٿيون بلڪ ذڪر ڪرائي به سگهن ٿيون پر انهن شين کي با وضو يا گرڙي ڪري پڙهڻ بهتر ۽ ائين پڙهي ورتائين ته به حرج ناهي.

(6) خاص طور تي اها ڳالهه ياد رکو ته (انهن ڏينهن ۾) نماز ۽ روزو حرام آهي. (بهار شريعت حصو 2 ص 102 عالمگيري ج 1 ص 38)

(7) لحاظ ڪندي به اهڙي موقعي تي ڪڏهن به نماز نه پڙهي فقهاء ڪرام رحمهم الله تعالى فرمائن ٿا: بنا عذر ڄاڻي وائي بغير وضو جي نماز پڙهڻ ڪفر آهي، جڏهن ته ان کي جائز سمجهي پڙهي يا استهزاء (مذاق ڪندي) اهو فعل ڪري. (منح الروض للقاري ص 468)

(8) انهن ڏينهن جي نمازن جي قضا ناهي البت رمضان جي روزن جي قضا فرض آهي. (بهار شريعت ج 1 ص 326، درمختار ج 1 ص 532) جيستائين قضا روزا ذمي باقي رهن ٿا ان وقت تائين نفلي روزو قبول ناهي هوندو. تفصيلي معلومات جي لاءِ مڪتبه المدينه جي شايع ٿيل بهار شريعت جلد پهرين جو مطالعو ڪرڻ هر اسلامي پيڻ کي نه صرف درخواست آهي بلڪ سخت تاڪيد آهي.

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ! اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

فرمان مصطفيٰ ﷺ: مون تي درود شريف جي ڪثرت ڪريو بيشڪ هي توهان جي لاءِ طهارت (يعني پاڪائي) آهي.

پردي جا اهم مدني تل

ماسات، ماروت، پقات، سوٽ، ڏير، ماسٽر، پقٽر ۽ پيٽويي بلڪ پنهنجي نامحرم پير ۽ مرشد کان به پردو ڪريو، ۽ مرد جو پنهنجي ماميءَ، چاچيءَ، ڀاڄائي، پنهنجي گهرواري جي پيٽ سان به پردو آهي. زباني ڀاءُ پيٽ، زباني ماءُ پٽ، ۽ زباني پيءُ ۽ ڌيءُ ۾ به پردو آهي ايتري تائين جو پالڻ لاءِ ورتل ٻار (جڏهن مرد ۽ عورت جا معاملو سمجهڻ لڳي ته) ان کان به پردو آهي البت رضاعي ماءُ پٽ ۽ رضاعي ڀاءُ پيٽ ۾ پردو ناهي. تنهن ڪري پالڻ واري ٻار يا ٻارڙيءَ کي هجري سن جي مطابق ٽيهه مهينن جي عمر جي اندر اندر عورت پنهنجو يا پنهنجي سڳي پيٽ يا سڳي ڌيءُ يا سڳي ڀائيءَ جي گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڀيرو کير اهڙي طرح پيئاري جو ان ٻار يا ٻارڙيءَ جي ٻڙيءَ کان هيٺ لهي وڃي. اهڙي طرح هاڻي جن جن جو کير وارو رشتو قائم ٿيو انهن کان پردو واجب نه رهيو اعليٰ حضرت ﷺ فرمائن ٿا: جواني ۾ يا فتني جي امڪان سبب پردو ڪرڻ مناسب آهي ڇو ته عوام وٽ هن (کير جي رشتي) جي هيبت گهٽ هوندي آهي (فتاويٰ رضويه ج 22 ص 235) اهو ياد رهي ته هجري سن جي حساب سان ٻن سالن جي عمر کان پوءِ ٻار يا ٻارڙيءَ کي جيتوڻيڪ عورت جو کير پيئارڻ حرام آهي. پر اڍائي سالن جي اندر جيڪڏهن کير پياريندي ته رضاعت (يعني کير جو رشتو) ثابت ٿي ويندو. تفصيلي معلومات جي لاءِ بهار شريعت حصي 7 مان ”دودھ ڪه رشتي ڪا بيان“

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ: جنهن ڪتاب ۾ مون تي درود شريف لکيو ته جيستائين منهنجو نالو ان ڪتاب ۾ لکيل رهندو فرشتا ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا.

پڙهي ڇڏيو. ۽ پڻ رسالي ”زخمي نانگ“ جو ضرور ضرور ضرور مطالعو فرمايو. گهر جي ٻين ڀاتين کي منهنجو مدني سلام عرض ڪري مون گناهگار جي سردار جي لاءِ دعاءِ مدينه و بقيع ۽ بي حساب بخشش جي درخواست ڪريو. توهان به دعاءِ مدينه ۾ ياد فرمائينديون رهو.

والسلام مع الاڪرام

8 مدني ڪم (اسلامي پيڻن جي لاءِ)

(طرفان: مرڪزي مجلس شوري)

- (1) انفرادي ڪوشش (2) گهر درس (3) ڪيسيت بيان (4) مدرسة المدينه (بالغات) (5) هفتيوار سنن پريو اجتماع (6) علائقائي ڏورو براءِ نيڪيءَ جي دعوت (7) هفتيوار تربيتي حلقو (8) مدني انعامات .

﴿1﴾ انفرادي ڪوشش: نئين نئين اسلامي پيڻن تي انفرادي

ڪوشش ڪندي انهن کي مدني ماحول سان منسلڪ ڪريو، معلم، مبلغ، مُدرسه بڻائي دعوتِ اسلامي جو مدني ڪم وڌايو. اهي اسلامي پيڻون جيڪي اڳ ۾ اينديون هيون پر هيٺ نه ٿيون اچن، خاص طور تي انهن تي انفرادي ڪوشش ڪري انهن کي مدني ماحول سان وابسته ڪريو. شيخ طريقت، امير اهل سنت، بانيءَ دعوتِ اسلامي حضرت علامه مولانا محمد الياس عطار قادري رضوي ضيائي دامت برڪاتهن العاليه ارشاد

فرمانِ مصطفيٰ ﷺ : مون تي ڪثرت سان دُڙد شريف پڙهيو بيشڪ توهان جو مون تي دُڙد شريف پڙهڻ توهان جي گناهن جي لاءِ مغفرت آهي.

فرمائڻ ٿا: دعوتِ اسلامي جو 99 سيڪڙو مدني ڪم انفرادي ڪوشش سان ممڪن آهي.

﴿2﴾ **ٽهرو درس** : گهر ۾ مدني ماحول بڻائڻ جي لاءِ روزانو گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڀيرو درس فيضانِ سنّت ڏيڻ يا ٻڌڻ جي ترڪيب فرمايو. (جنهن ۾ نامحرم نه هجن). اميرِ اهلستت دامت برڪاتهم العالیه جي تخريج شده رسالن مان به موقعي جي مناسبت سان درس ڏئي سگهجي ٿو. (فيضانِ سنّت جي درس جو طريقو فيضانِ سنّت تخريج شده جلد پهريون ۾ ملاحظه فرمايو)

﴿3﴾ **ڪيسيتِ اجتماع** : هر اسلامي ڀيڻ روزانو انفرادي طور تي يا سڀني گهر وارن کي (جن ۾ نا محرم نه هجن) جمع ڪري شيخِ طريقت، اميرِ اهلستت، حضرتِ علامه مولانا محمد الياس عطار قادري رضوي دامت برڪاتهم العالیه جا سنتن پريا بيان، مدني مذاڪرا ۽ مڪتبه المدينه جا جاري ٿيندڙ ٻين مبلغن جا سنتن پريا بيان ضرور ٻڌو. هفتيوار سنتن پريا اجتماع ۽ تربيتي حلقن ۾ ماهانه، مدرسة المدينه (بالغات) ۾ هفتيوار ۽ جامعة المدينه ۾ روزانو ”ڪيسيتِ اجتماع“ ڪريو. (روزانو سنتن پري بيان يا مدني مذاڪري جي گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڪيسيت ٻڌڻ وارن کان منهنجي دل ڏاڍي خوش ٿيندي آهي)

﴿4﴾ **مدرسته المدينه** (بالغات) : في ذيلي حلقه گهٽ ۾ گهٽ هڪ مدرسة المدينه (بالغات) جو اهتمام ڪريو.

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جيڪو مون تي هڪ پيرو درود پڙهندو آهي الله تعاليٰ ان جي لاءِ هڪ قيراط اجر لکندو آهي ۽ هڪ قيراط احد پهاتڙ جيءَ و آهي..

مدرسة المدينة ۾ پڙهڻ وارين جو هدف: گهٽ ۾ گهٽ 12 اسلامي پينرون، (وڌ ۾ وڌ هڪ ڪلاڪ 12 منٽ) صبح 8:00 کان عصر جي اذان تائين ڪنهن به وقت (باپردہ جڳهه ۾) ترڪيب ڪري سگهجي ٿي. صحيح قرآن پاڪ پڙهڻ سيڪارڻ سان گڏوگڏ غسل، وضوءَ، نماز، سنتون، دعائون ۽ ٻڻ عورتن جا شرعي مسئلا وغيره زباني نه بلڪ مڪتبه المدينة مان شايع ٿيل ڪتاب ”اسلامي پينرن جي نماز“، ”جنتي زيور“ ۽ ”نماز جا احڪام“ مان ڏسي ڪري سيڪاريو. مدرسة المدينة (بالغات) ”مدني گلن“ جي مطابق قائم ڪريو.

(5) هفتيوار سنتن پريا اجتماع: اسلامي ڀائرن جي ”شهر مجلس مشاورت“ جي اجازت سان هفتي ۾ ڪو هڪ ڏينهن مقرر ڪري ذيلي حلقه، حلقه، علائقہ يا شهر سطح تي باپردہ جڳهه ۾ هفتيوار سنتن پريا اجتماع ڪريو. ڏينهن ۽ وقت مخصوص ڪريو.

شريڪ ٿيڻ وارين جو هدف: في ذيلي حلقه گهٽ ۾ گهٽ 12 (وڌ کان وڌ ٻن ڪلاڪن تائين) هفتيوار سنتن پريو اجتماع ”مدني گلن“ جي مطابق ڪريو. اسلامي پينرن کي مائيڪ، ميگا فون، سي ڊي پليئر ۽ ايڪو ساؤنڊ وغيره استعمال ڪرڻ جي اجازت ناهي.

(6) علائقائي دؤرو براءِ نيڪيءَ جي دعوت: هفتي ۾ ڪو هڪ ڏينهن مقرر ڪري جڳهه متائي ڪري ”علائقائي دؤرو براءِ“

فرمان مصطفيٰ صلي الله عليه وآله وسلم: جڏهن توهان مرسلين (عليههم السلام) تي درود شريف پڙهو ته مون تي به پڙهو بيشڪ آءٌ سڀني جهانن جي رب جو رسول آهيان.

نيڪيءَ جي دعوت“ جي سعادت حاصل ڪريو. گهٽ ۾ گهٽ ست اسلامي پيڻون (جن ۾ گهٽ گهٽ ۾ هڪ وڏي عمر واري اسلامي پيڻ ضرور هجي) پنهنجي ذيلي حلقي يا حلقي جي آسپاس ۾ (پردي جي احتياط سان) گهر گهر وڃي 30 منٽ ”علائقائي دؤرو براءِ نيڪيءَ جي دعوت“ جي ترڪيب بڻايو. ان کان پوءِ مقرر وقت ۽ جڳهه تي مدني مرڪز جي ڏنل طريقيڪار جي مطابق علائقائي دؤري جو اجتماع ڪريو (63 منٽن تائين) اسلامي پيڻون پنهنجن سڀني مدني ڪمن مان فارغ ٿي ڪري سانجهيءَ جي نماز کان اڳ ۾ گهر پهچي وڃن.

﴿7﴾ هفتيوار تربيتي حلقو : اسلامي ڀائرن جي ”شهر مجلس مشاورت“ جي اجازت سان هفتي ۾ ڪو هڪ ڏينهن مقرر ڪري حلقه، علائقو، يا شهر سطح تي تربيتي حلقي جي ترڪيب ڪريو. (وڏي ۾ وڏو 2 ڪلاڪ) تربيتي حلقي جي لاءِ باپرده جڳهه، ڏينهن ۽ وقت مخصوص ڪريو. مدني مرڪز جي ڏنل طريقيڪار جي مطابق غسل، وضو، نماز، سنتون، دعائون ۽ عورتن جا شرعي مسئلا وغيره، درس ۽ بيان جو طريقو ۽ دعوتِ اسلامي جا اصطلاح ۽ صحيح تلفظ سيکاريو ۽ پڻ شجرهءَ عطاريه جا اُوراد ۽ وظائف به ياد ڪرايو ۽ انفرادي ڪوشش جي ذريعي مدني ڪم وڌائڻ جو ذهن ڏيو. 8 مدني ڪم سمجهائي

فرمان مصطفيٰ ﷺ: جنهن مون تي هڪ پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي.

ڪري سهڻي انداز ۾ ڪا ذميداري سونپي ڇڏيو، ان سان گڏ اميرِ اهلست دامت برڪاتهم العالیه ۽ مرڪزي مجلس شوريٰ جي طرفان جاري ٿيڻ واري ”مدني گلن“ جي مطابق اسلامي پيڻرن جي تربيت ڪريو.

شرڪت ڪرڻ وارين جو هدف في حلقه: گهٽ ۾ گهٽ 7 اسلامي پيڻرون.

(8) مدني انعامات: اميرِ اهلست دامت برڪاتهم العالیه جي عطا ڪيل مدني انعامات نڪ بٽجڻ جو بهترين نسخو آهي. تنهن ڪري وقت مقرر ڪري روزانو فڪرِ مدينه ڪريو (يعني غور ڪريو ته مدني انعامات جي مطابق اڄ ڪيترو عمل ٿيو) رسالي ۾ ڏنل خانو پري هر مدني مهيني جي اندر اندر پنهنجي ذميدار اسلامي پيڻ وٽ جمع ڪرائي ڇڏيو ۽ پڻ مڪتبه المدينه جو شايع ڪيل رسالو ”مدني تحفو“ جي ذريعي بين اسلامي پيڻن کي به ”مدني انعامات“ تي عمل ڪرڻ جي ترغيب ڏياريو. هر اسلامي پيڻ اها ڪوشش ڪري ته اها عطار جي اجميري، بغداد، مڪي ۽ مدني ڏي بٽجڻ جو شرف ماڻي سگهي. انفرادي ڪوشش ڪرڻ واري ”مدني انعام“ تي عمل ڪندي هر مهيني مدني انعامات جي گهٽ ۾ گهٽ 26 رسالا ورهائي ڪري ايندڙ مهيني وصول ڪرڻ جي به ڪوشش ڪريو.

هدف في ذيلي حلقه: گهٽ ۾ گهٽ 12 رسالا.

خاص تاڪيد: هر طرح جو بيان ”مدني گلن“ جي مطابق ڊائري مان پڙهي ڪري ڪريو، زباني بيان جي ڪڏهن به اجازت ناهي.

مرڪزي مجلس شوريٰ (دعوتِ اسلامي)

حلال ڪمائڻ ۽ ثواب جي ڪم ۾ خرچ ڪرڻ

امير المؤمنين حضرت سيدنا عمر بن خطاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ کان روایت آهي: دنيا مٺي ۽ سرسبز آهي، جنهن ان مان حلال طريقي سان ڪمايو ۽ ان کي ثواب واري ڪم ۾ خرچ ڪيو، الله عزوجل ان کي ثواب عطا فرمائيندو ۽ پنهنجي جنت ۾ داخل فرمائيندو ۽ جنهن حرام طريقي سان ڪمايو ۽ ناحق خرچ ڪيو، الله عزوجل ان جي لاءِ ذلت ۽ حقارت جي گهر کي حلال ڪري ڇڏيندو ۽ الله عزوجل ۽ ان جي رسول صلي الله تعالیٰ عليه وآله وسلم جي مال ۾ خيانت ڪرڻ وارن گهڻن ماڻهن جي لاءِ قيامت جي ڏينهن جهنم هوندو. الله عزوجل پندرهن سيپاري، سورة بني اسرائيل جي آيت 97 جي آخري حصي ۾ ارشاد فرمائي ٿو:

ترجمو ڪنز الایمان: جڏهن به وسامڻ

لڳو ته اسان ان کي اڃا وڌيڪ

پڙڪائينداسين.

كَلَّمَاخَبَتْ زِدْنَهُمْ سَعِيرًا ۝

(شعب الایمان حديث 5527، ج 4 ص 396)

بشارت طے ڪاش! بخت کي فوراً

قيامت کے دن عوں ہی عطار آئے

(مغفلان، مدینه، از امیر اہلسنت دامت برکاتہم العالیہ)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ